

DRÁMAJÁTÉKOK, KREATIVITÁS A TEHETSÉGGONDOZÁSBAN – Székesfehérvár - Könyvtár – 2017.

Demeter Lázár Katalin – fejlesztő-, tehetségfejlesztő, drámapedagógus

Egy Mérei Ferenc idézettel kezdem az előadásomat:

„Meg kell tanulnunk a gyermek szemével látni és fülével hallani, meg kell tanulnunk a gyermek élményvilágának a szintjét beszélni. Meg kell tanulnunk mindenekelőtt azt, hogy ráálljunk a gyermek érzelmi hullámhosszára, megéljük emocionális történéseit, elfogadjuk vágyait, tiszteljük fantáziáját, s mindezzel elősegítsük a szabad kommunikációt, a nyitott személyiség kibontakozását. Ennek feltétele pedig nem kevesebb, mint a gyermekbe vetett bizalom, az iránta érzett felelősség, melyből nyílt és derűs légkörben, ésszerű szabályok között, a gyermek felelőssége is kicsírázik.”

Mérei Ferenc

Hogyan építettem fel az előadásomat?

- 1. Egyfajta párhuzam - vonás – a TEHETSÉG és DRÁMAPEDAGÓGIA között** – a TEHETSÉG összetevőinek vizsgálata és azon belül melyek azok a területek, amelyek valamilyen viszonylatban kapcsolhatók a drámapedagógiához? Milyen szerep jut a drámának a tehetségfejlesztésben?
- 2. ÖTLETEK A KÖNYVTÁRI DRÁMAFOGLALKOZÁSHOZ** – gyakorlati ötletadás

I. Első rész áttekintése

Miből is áll össze a Tehetség?

TEHETSÉG MODELL - RENZULLI – MÖNKS modell ismertetése:
Képesség, kreativitás, motiváció – e három terület szerencsés találkozása a **tehetséget** jelenti. Ezt meghatározza a család, a kortársak, az iskola-pedagógusok. Dr. Czeizel Ender a SORS FAKTORRAL kiegészíti (nem mindegy, hogy milyen körülmények között élünk, milyen az egészségi állapotunk, meddig élünk...)

Mönks professzor szerint, mi is az a Tehetség?

Az ő értelmezése szerint az egyén lehetősége arra, hogy jó teljesítményeket nyújtson egy vagy több területen.”

A belső tényezők közül a KREATIVITÁS és a SPECIÁLIS KÉPSSÉGEK fejlesztése az a terület, ahol úgy vélem, a dráma hatékony eszköz – könyvtárban a cél ez által az olvasás, a könyvek megszerettetése.

Gardner 8 tehetségszférát körvonalaz:

- 1. verbális-nyelvi – olvasás, írás, történetmondás, adatok memorizálása, verbális gondolkodás**
- 2. matematikai-logikai**
- 3. térbeli**
- 4. testi-kinesztéziás – mozgás, színjátszás, testbeszéddel kommunikálni**
- 5. zenei**
- 6. interperszonális – emberek megértése, vezetés, szervezés, kommunikáció, konfliktuskezelés**
- 7. intraperszonális – önismeret, saját erősségeink és gyengeségeink ismerete, célok kitűzése**
- 8. természeti**

Az általános képességek jól mérhetőek az intelligenciatesztekkel, a speciális képességek viszont nem. Ezek közé sorolható **a művészi, a pszichomotoros és a szociális képességek (interperszonális, intraperszonális) is.**

A speciális mentális képességek öntik el a tehetség irányát, a pályaválasztás és az alkotás irányát.

A szociális képességeket, a megfelelő kommunikációt én kimagaslóan fontosnak vélem. Az IQ is kell, de úgy gondolom, ahhoz, hogy az életben megfelelően tudjunk érvényesülni az **EQ - érzelmi intelligencia** - jelentős, fontos. A jó szociális képességekre a társas viszonylatokban szüntelenül szükségünk van – hogy jól tudjunk cselekedni, együttműködni, irányítani, a konfliktusokat kezelni, saját elképzeléseinket másokkal elfogadtatni, empátikusnak lenni - az kell, **hogy szociális képességeinket magas fokra fejleszthessük. Ez az a terület, ahol a dráma pótolhatatlan.** A tehetséges gyerekek jelentős része értelmiségivé válik, így túlnyomórészt vezető pozícióba kerülhet.

A drámában rejlő nevelési lehetőségeket már a 16-17. században felismerték,- a protestáns és jezsuita iskolai színjátszásnak határozott pedagógiai célja volt.

Comenius a sárospataki iskolában szinte az egész tananyagot dramatizálta. Azt mondta:

„...Minden, ami a nyilvánosság előtt játszódik, olyan, mint a színház. Éppen ezért, akiket rövid időn belül a közéletbe küldenek, úgy neveljük, hogy ott megfelelően állják meg a helyüket...”

Nagyon jelentősek a 20. sz. eleji drámapedagógiai törekvések, és azóta egyre hangsúlyosabb.

Európa szerte sokféleképpen alkalmazták a drámapedagógiát. Az alábbi országokban jelentős: **Anglia**, Németország, Skandinávia, Svájc, Hollandia, Belgium, Olaszország, Franciaország, a keleti országokban is egyre hangsúlyosabb a szerepe – személyiségfejlesztő hatása óriási.

Magyarország 1970-es évektől – Mezei Éva vezetésével jelent meg. Nevek: Gabnai Katalin, Debreczeni Tibor, Kaposi László, stb.

Mindenképp javaslom a drámapedagógia képzés elvégzését – tanfolyam, főiskola.... – a könyvtári drámához is. A megfelelő attitűd megszerzése lényeges!! Kreatív/nyitott egyén tud kreatív gyerekekkel foglalkozni.

A dráma és tehetség szakirodalma óriási. Ajánlás:

Tehetség területén - Dr. Czeizel Endre tehetség könyvei, Csíkszentmihályi Mihály – Kreativitás, Flow-élmény, Edward de Bono – kreativitás ötletek.

A másik kiemelendő terület a dráma szempontjából a KREATIVITÁS. A **kreatív, az alkotó ember divergens gondolkodású** – többféle megoldást keres egy-egy problémára.

Mi is a kreativitás? Alkotóképesség – feltalálásra való képesség.

Guilford szerint a kreativitás összetevői: fluencia - folyékonyság, flexibilitás - rugalmasság, oroginalitás - eredetiség, elaboráció – általános problémaérzékenység.

A kreativitás nem mosható össze a zsenialitással.

Milyen egy kreatív gyerek, egy felnőtt?

Hamvas Béla idézete ideillő...”Életem összeütközése mindig az újjal volt. A pillanattal, a váratlannal, a kiszámíthatatlannal, ez volt az, ami gondolkodásra kényszerített. Nem alkalmazkodni. Elhatározni. Nem a megszokás. A váratlan. A kaland, a veszély, a kockázat, a bátorság... **Csináljuk szabadon. Mert világ igazán csak abból lesz, amit szabadon**

csinálunk. Csak abból lesz ember..., abból lesz művészet, gondolat, abból lesz nép, közösség, emberiség...”

A drámajátékok olyan kompetenciákat, képességeket mozgatnak meg, amelyek a kreativitást segítik. Erre majd a későbbiekben kitérek.

Milyen is a tehetséges tanuló, gyerek, felnőtt? (Balogh László szerint):

Kognitív jellemzők: a szokatlanul jó memória, korai nyelvfejlődés, koncentrációs kapacitás, szimbólumrendszerük használata eltér a szokásostól, kíváncsiság-tudásvágy, sokrétű érdeklődés, önálló tanulásra való hajlam és igény, kreativitás, fantázia.

Affektív tényezőként az „Érzelmi sajátosságok tekintetében” jelen lévő különbözőségeket értjük. A tehetséges gyermek igazságérzete rendkívül fejlett, érzelmi intenzitásuk magas, érzékenyebbek társaiknál. Gyakran maximalisták, kitartóak, nagy energiákkal bírnak, nonkonformisták.

Ahhoz, amit csinálnak, **egyfajta szabadság kell!** - itt nem szabadosságra gondolok, hanem érzelmi, gondolati szabadságra.

Mi a drámajáték, a drámapedagógia célja?

A drámajáték, a dramatikus tevékenységi forma (gyakorlat, dramatikus játék, színház, tanítási dráma) a gyermeki személyiséget állítja a tevékenységek központjába. Az emberépítést célozza. Feladata a személyiségformálás, a kapcsolattartás, a kommunikáció, a közlés megkönnyítése, a szocializációs folyamat erősödik. Fejlődik a figyelem, emlékezet, gondolkodás – képzelet, fantázia, kreativitás.

A drámajátékokban együttjátszásról van szó, cselekvést, aktív részvételt követel mindenkitől.

A drámapedagógia játékra épül, játszva tanít, feszültségoldó hatása van, sokrétű, variálható, partneri viszonyt épít a játszók között, önismeretre nevel - komplexitás jellemzi, transzferhatása jelenős.

A gyermek önképe pozitív irányba változik. A közös élmények erőforrást adnak az élet problémáira, olyan értékes tapasztalatokkal gazdagodnak, amelyeket remélhetőleg majd a későbbiekben alkalmazni tudnak - itt a korosztálynak megfelelő irodalmi művek feldolgozása, eljátszása nagyban segítenek eligazodni.

„Minden jó játék valami módon az életre készít fel, olyan képességeket fejleszt ki a gyermekekben, amiknek esetleg vénkoráig hasznát veheti.” (Varga Domokos)

Tehát a drámajátékkal a gyermek a saját külső és belső világot cselekvés közben felfedezi, megismeri, elhelyezi magát benne, személyes bevonódásával tevékenyen él meg élethelyzeteket – feszültségét megtanulja kezelni, **önismerethez jut**. Életszemléleti, gondolkodásbeli, viselkedésbeli korrekciót lát. Fejlődik empátiás képessége, toleranciája, mások tisztelet. Kifejezőbbé válik kommunikációs készsége, kreativitása, lehetősége lesz a **művészetekkel való találkozásra** – színházi előadások, szépirodalmi alkotások, vizuális technikákkal való ismerkedés.(Egy-egy téma/irodalmi mű feldolgozásában segítségünkre lehet a rajz, fénykép, montázs, kollázs, zene, filmek, illusztrációk, kritikák.....)

Az attitűd, az értékváltozás a drámapedagógia, drámajáték célja (fogalmazza Bolton).

A dramatikus folyamat kifejezési formája a megjelenítés, az utánzás. Eszköze az emberi és zenei hang, a test, a tér és az idő. Tartószerkezet a szervezett emberi cselekvés.

A drámajátékok komplex jellegűek, variálhatóak, a megfelelő korosztályhoz illeszthetőek, egyszerre több területet is fejlesztenek.

A drámajáték egy gyűjtőfogalom, játékok összessége. Nézzük a felosztását.

A Boltoni 4-es felosztása elfogadott: (mindegyikben ott van a kreativitás)

1. **Gyakorlatok** – minden olyan jellegű játéktevékenység, amelyek megfelelő instrukció alapján pontosan és egyértelműen végrehajthatóak, szabályai vannak, meghatározható a kezdőpont és a végpont – helyzetgyakorlatok, készségfejlesztő játékok, egyéb művészeti formanyelv bevonása. (Játszó társ c. könyveimet ajánlom).

Fontos a szabályok ismertetése.

Nem kötődik erős érzelmi bevonódáshoz. A gyerekek körében közkedvelt forma.

Mit fejlesztenek ezek a játékok?– kapcsolatteremtés, testséma/ téri orientáció, anyanyelv-kommunikáció, érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás/kreativitás, empátia – a **tanuláshoz szükséges pszichés funkciókat** – fontos ezek erősítése – Tanulásmódszertan elemként is használhatóak (Tanuló társ c. könyveimben ezekhez is találunk példákat).

A Gyakorlatok felosztása a következő **játéktípusokat** különíti el.

- kapcsolatteremtő játékok
- bizalomjátékok
- érzékelésfejlesztő játékok
- lazító,- koncentrációs gyakorlatok
- interakciós játékok
- memóriafejlesztő gyakorlatok
- fantázia,- kreativitásfejlesztő játékok
- feszültségoldó játékok

Minden drámafoglalkozás elején/zárásként bevihetőek a gyakorlatok.

A játék egyfajta diagnosztikai eszköz, melynek révén a pedagógus információt nyer a gyerek mozgásáról, beszédfejlődéséről, szociális érettségéről, kreativitásáról - másrészt sokirányú fejlesztésre, fejlődésre nyújt lehetőséget.

Vigyázzunk, a játék spontaneitása, öröme ne vesszen el!

Játékgyűjtemények anyaga óriási – van választási lehetőség.

2. **Dramatikus játékok** – az ide tartozó tevékenységeknek három összetevő eleme van: az eseménysor, meghatározott hely és szereplők, az érdeklődés középpontja.

Nagy szabadságot ad az egyéni kreatitásnak. Az **érzelmeknek** itt már jelentősebb a szerepe – pl. improvizációs játékok.

(Játszótárs 2 c. könyvemet ajánlom).

3. **Színház** – a színházi elemeket felhasználó, a dráma, mint műfaj alkotórészeit szintetizáló forma. Jellemzője a szöveg és akció egyértelműsége, a színházi formanyelv használata. Középpontjában a produktum áll, a munka során minden ennek rendelődik alá.

4. **Komplex vagy tanítási dráma** – használja az előző 3 forma elemeit is. Fő célja, hogy magunkat más szemszögből lássuk, a gondolkodás megváltozásának elérése a cél, attitűdváltás. (Játszótárs 2. könyvemben – gondolkodásfejlesztés történetekkel, értékek tanítása fejezet témái – szépség, barátság, boldogság, reménység, kíváncsiság, igazság, önismeret, szabadság, tolerancia, irigység, szeretet, türelem, stb.) – ezt nagyobb gyerekeknek, kamaszoknak ajánlom.

Itt a fókusz, vagyis a probléma, amit a központba helyezünk – lényeges.

A dráma létrejötté a gyermeki „mintha” játékból ered (alapja a szerepjáték).

A tanítási dráma legfőbb célja – a tanulók meglévő ismereteinek rendszerére alapozva hiányzó ismeretek megszerzése és azok beépítése a résztvevők viselkedési kultúrájába.

Óvatosan bánjunk ezzel – főleg kamaszoknak ajánlott, a pedagógus részéről megfelelő tudás, gyakorlat szükséges.

Fontos, hogy partneri viszony legyen a gyerek/tanuló és a drámapedagógus között (megfelelő szabadság).

A dráma belülről fegyelmez – ha együtt akarunk játszani a többiekkel, akkor be kell tartani a szabályokat. A szabályok alkotásába vonjuk be a gyerekeket, résztvevőket. Fontos a bizalmi légkör megteremtése, megfelelő empátia, ez nagyobb szabadságot feltételez.

Előadásom II. RÉSZE – A DRÁMAPEDAGÓGIA KÖNYVTÁRI ALKALMAZÁSA

Cél: olvasás, könyvek megszerettetése – tanulás, ismerethez jutás
(a kreativitás hangsúlyozásával)

A drámajátékok legideálisabb helye egy olyan **tér, amely átalakítható**/de erre főleg könyvtárban nem mindig van lehetőség.

A könyvtár a könyvek temploma.. Fontos:

- Megtanítania gyerekeket/diákokat, hogyan viselkedünk egy könyvtárban, könyvtárhasználatra.
- Cél a könyvek használata, az olvasás megszerettetése, érdeklődés felkeltése.
- Az ülőhelyek öleljék körbe a játszóteret, rakjuk körbe a székeket. A játszó téren legyen lehetőség a mozgásos gyakorlatokra - hely, ahol életre kelthető egy mese vagy regényhős, egy – egy kiemelt szituáció improvizáció formájában, pantomimjátékok. Lényeg, hogy egymást jól láthassák a résztvevők.
- Lehet a falon **nagyméretű tükör**, különféle önmegfigyelő játékokhoz.
- A padlózat **parketta, vagy szőnyeg legyen** – melegséget árásson (**kis párnák**),
- Legyenek kellékek – azoknak hely – selymek, textilanyagok, paraván, jelmezek, ritmushangszerek, bábok, különféle tárgyak átváltoztatáshoz, funkciójuk szerint – ezek többször is felhasználhatóak. Ezek segítik a gyerek fantáziáját, kreativitását, asszociációját egy – egy jelenethez.

- **Legyenek eszközök a vizuális feladatokhoz** – pl. nagyméretű csomagoló papír, jó minőségű ceruzák, filctollak, festékek, színes papírok, ragasztó, stb.-asztal, hely, az alkotáshoz, a csoportmunkához.

Az **ideális gyereklétszám 10-15 fő**. Kisebb létszám esetén nagyobb eredmény érhető el – egy-egy mű/mese feldolgozásában, dramatizálásában. A 45 perc sokszor kevés – mert nem mindenki tud a játék részese lenni – **javasolt a 2x45 perces foglalkozás**.

A drámafoglalkozás felépítése, hogyan? Szempontok:

- **a téma megismertetése – javasolt a csoportmunka**
- **a téma elmélyítése, a lényeges pontok közös megbeszélése, játékterv készítés, a játékhoz szükséges tárgyak elkészítése**
- **bemutató (egyéni, csoportos helyzetgyakorlatok, improvizációk)**

A könyvtárban színesítő elemként, illusztrációként kaphat helyet egy-egy drámai elem. Mindenképp érdemes drámagyakorlatokkal/beszédgyakorlatokkal ráhangolódni az órára. **Nemcsak irodalmi műnél, hanem művészeti vagy tudományos témában egyaránt alkalmazható a módszer. Persze az irodalmi anyagok adják a legkézenfekvőbbben a dráma alkalmazását a könyvtári órákon.**

Óra elején vázoljuk, ismertessük az óra anyagát – ez egyfajta biztosságot, keretet ad – de ettől ellehet térni. Fontos a közös megegyezés, a közös szabályalkotás, egymás ötleteinek meghallgatása.

Egymásra figyelés, szemkontaktus legyen– ezt is tanítani kell!!

Egy-egy téma feldolgozásában **bízzunk a gyerek improvizációs készségében** (lehet csoportmunka) – a **szövegtanulás, vagy mozdulatok** begyakorlása a játékos felelőssége. A **forgatókönyv megírásában segítsen a pedagógus**, vagy a könyvtári drámapedagógus.

A gyerekek által **kedvelt könyvekből jeleneteket lehet kiemelni**, amit eljátszanak.

Az **improvizációkat mutassák be egymásnak a csoportok**. Megtanulják az egymás előtti szereplést, az egymásra figyelmet. Az improvizációkat saját szöveggel is bemutathatják. (Itt sok mindent megtudhatunk a gyerekekről!)

A taps további motivációra ösztönzi őket. Akár egy jelképes, kis színpadot is kijelölhetünk. A gyerekek/tanulók tanulási kedvét ébren kell tartani – megfelelő motivációval.

Kötelező vagy ajánlott olvasmányok fontos jeleneteit is feldolgozhatjuk – a gyerek, **ha sajátjának érzi, részese lehet egy-egy jelentnek, jobban megérti,**

megszereti azt, szívesebben elolvassa. A jellemek megformálásához a könyvtár által nyújtott szakirodalom jól használható.

Jó, ha megismerjük a gyerekeket/tanulókat – kell, hogy legyen a drámapedagógusnak, könyvtári szakembernek **fejlődéslélektani ismerete** is – ismerje a korosztályok érdeklődési területét – megfelelő könyvek ajánlása!-
→így tudjuk **sikerélményhez** juttatni a gyereket, ez további motivációra sarkallja.

A 7-12 éves gyerekek különösen szeretik a MESÉKET, azok megelevenítését. Eljátszva, vagy csak egy-egy részlet megrendezésével újraélhetik a történetet, mély nyomot hagy a lelkükben. **A mese tápláló erővel bír – fejleszti az érzelmeket, szocializációt, az élet problémáinak megoldására ad példát, kitartásra nevel.**

A mesék hatására endorfinok szabadulnak fel. Ezek hatására derűsebbek lesznek a mesét hallgatók. A mesén felnövekvő gyerekek agressziós szintje iskoláskorukra lényegesen alacsonyabb, mint a mesétlenül felnőtt kortársaiké.

Boldizsár Ildikó szerint „**A mesék azért nyűgözik le a gyerekeket, mert a világot olyannak látják, amilyen az valójában: a határtalan lehetőségek birodalmának.**”

Ajánlom - Kádár Annamária pszichológus könyveit, Bajzáth Mária, Boldizsár Ildikó írásait/gondolatait a meséről.

Hogyan ismerhetik meg a **gyerekek a meséket, történeteket, irodalmi műveket,**

pl. - **szép felolvasással** – ezt előzze meg néhány **légző és beszédgyakorlat**

- törekedni kell a hangzós olvasásra, szép artikulációra, a megfelelő kifejezőerőre, metakommunikációra
- megfelelő testtartásra (húzd ki magad!) A testtartás nagyon sok mindent elárul egy emberről.
- akár meghallgathatják hangfelvételtől is az anyagot (színészi előadásban)
- filmrészleteket/jó animációkat megnézhetnek
- közös színházi előadás megnézése (színházi nevelés része) – utána élmények megbeszélése, feldolgozása
- elhívhatunk egy előadót: színészt, író, költőt, aki mesél – felolvas
Itt a mintaadás, az élő/személyes élmény mindenképp maradandó.
- dramatizálással (figyelnél a helyszínen, kellékekre, szövegre, improvizációk kidolgozására). Lehet színesíteni zenével, hangeffektakkal, fények játékaival, ritmushangszerekkel, énekkel. **Bábok jelentősége** is fontos.

- segítheti a feldolgozást, ha valamilyen vizuális formában is megjelenítik a témát – rajz, közös mese könyvkészítés, vizuális kreatív munka, síkbábok készítése
- beszélgetés az átélt érzelmekről – érzelmek lefestése, lerajzolása – néma mozdulatsorok, pantomimjátékokkal való megjelenítések
- vigyünk be **klasszikus zenét, népzene**t – fontos megismertetni a gyerekekkel (mindenképp törekedni a **MINŐSÉGRE**, a **SZÍNVONALRA**). A zene ott kell legyen az oktató-nevelőmunka minden területén, keretet adhat egy-egy foglalkozásnak.
- a valamilyen hangszeren való játszás is gazdagító hatású – ritmushangszerek jelentősége! **RÍM, RITMUS**, pl. taps, valamilyen hangszeren való játszás – agyféltekék integrációját segíti elő
- javaslom színesítő elemként beemelni a **BÁBOZÁST**, az **ÁRNYKÉPJÁTÉKOT**, a **PAPÍRSZÍNHÁZAT**, a **NÉPTÁNCLEMEKET** (ritmus fontossága)
- a **módszerek komplexitást vetnek fel** – használható a több módszer összekapcsolása drámaórákon

A népköltészetet is fel lehet dolgozni dramatikus módon – a naptári év, az évszakok, a jeles napok, ünnepek, szokások tele vannak gazdag, étékes anyaggal, amelyek drámaelemek használatával élményszerűen feldolgozható – és rengeteg ismerethez, értékhez, tudáshoz, érzelemhez, „egy egészséges, jó, tiszta gondolkodáshoz” juttatja a gyerekeket.

Eszközök, hagyomány, népi mozgásos játékok, különböző tájegységekkel – azok szokásaival való ismerkedés- komplex módon.

Az eleve drámai formában megírt irodalmi anyag feldolgozása is lehet a könyvtári óra anyaga (több irodalomkönyv is tartalmaz részleteket, de a diákszínjátészás kiadványaiban is gazdag a különféle korosztálynak ajánlott választék – **kiskamaszoknak, kamaszoknak ajánlott**).

Egy-egy mű olvasata utáni elemzés az irodalomóra feladata, de pl. az angolszínházi élet vagy az olasz reneszánsz kultúra áttekintése – projekt szerű feldolgozása történhet könyvtári keretek között – kiscsoportokban történő feldolgozás (pl. Shakespeare Romeo és Júlia), - **a szerelem egy örök téma a kamaszok életében** – és az azzal járó érzéseket/örömeket/csalódásokat most tanulják. (Szerelmes versek feldolgozása, pl. a **KÖLTÉSNET NAPJA alkalmából** – gazdag irodalmi anyag áll a rendelkezésre!)

Egy-egy színházi előadás, vagy filmrészlet bejátszása/ megtekintése érdekesebbé teheti a foglalkozást.

Álljon itt egy konkrét irodalmi anyag drámajáték segítségével történő feldolgozása, olvasás megszerettetése céljából:

Vegyük példának „**A walesi bárdok**” egy lehetséges feldolgozását. Emlékezzünk mi is a **bicentenárium alkalmából Arany Jánosra**.

Téma: Mit tudunk Arany Jánosról? **A walesi bárdok** c. művének feldolgozása

Cél: Történelmi ismeretek bővítése, fantázia/szókincsfejlesztés

Igyekezzünk arra, hogy a legkevesebb rávezetéssel minél több mindent a diákok maguk fedezzenek fel, lehetőleg a kérdéseket is maguk tegyék fel (kb. 10-15 fő az ideális csoport).

Első kérdés: miről tájékozódhatok először? (Internet/könyvek segítségével tájékozódjanak a témával kapcsolatban):

- a vers felolvasása
- beszélgetés keretében ismerkedjenek meg a kritikai kiadás fogalmával, jelentőségével, a könyvtárban keressenek bármilyen kritikai kiadású könyvet, adják körbe (ismeret-információ gyűjtés, háttéranyag)
- **Montgomery-ben a bicentenárium alkalmából Arany Jánost posztumusz Montgomery Szabad Polgára címében részesítik. (Mit tudunk Aranyról? – egy újabb foglalkozás témája lehet)**
- Keressenek képet a várról (térképen való tájékozódás)
- keressék meg a **bárdok jelentését** (a szó proto-kelta eredetű: **bardos, hangosan imádkozni, énekelni*) énekesek, saját szerzeményüket előadó vándorénekesek. A *bárd* konkrét jelentése országok és korok szerint változott. A keltáknál bárdnak a druidák meghatározott csoportját (krónikásokat, költőket) nevezték (szókincsfejlesztés)
- keressenek walesi származású híres embereket

Beszélgék meg, vajon milyen események történhettek Edward király látogatása előtt, amelyekről élőképeket lehetne alkotni. A metakommunikáció segítségével az érzelmek megjeleníthetőek – az ötleteket jegyezzék fel egy-egy cédulára, pl.:

- Csata, 1282-ben I. Eduard angol király csatában legyőzi II. Llywelynt, az utolsó független walesi herceget.
- Halottak a csatátéren

- Temetésen nők, gyermekek siratják férjüket, apjukat
- Hadi rokkantak kéregetnek
- Függetlenségi tüntetés leverése, stb.

5 fős csoportokba osztódjanak, minden csoport húzzon egy cédulát, vonuljanak félre és beszéljék meg az élőképet, a csoportok össze is dolgozhatnak - kooperáció. Mutassák be az élőképeket.

Ugyanígy tartsunk brain-stormingot arról, milyen élőképeket lehet állítani a költemény történéseiről:

- Edward érkezése
- vendéglátás
- az öreg, a fiatal és a harmadik bárd megjelenése
- a király pánikba esése, stb.

Kommunikációs gyakorlatok a költemény párbeszédei alapján:

- Edward és a szervilis “lakáj” párbeszéde
- a bárdok “beszédei”
- Edward parancsai, a végén a kétségbeesése

Bogdán Zoltán animációjának megtekintése:

http://film.indavideo.hu/video/f_edward, megbeszélése.

Hogyan lehetséges Könyvtárban a tehetséggondozás feltételeit kialakítani, erősíteni? Néhány ötlet:

- először is a legfontosabb a kedvező környezeti klíma fejlesztése, melyben a vezető felelőssége kétségkívül jelentős – attitűd, gondolkodásmód, rugalmasság, kreativitás, innovációs folyamatok elindítása, pozitív légkör
- megfelelő személyi-tárgyi feltételek biztosítása
- célok tisztázása, a témafelelősök kinevezése, a team-munka hangsúlyozása
- megfelelő szakmai tudás/végzettségek (esetleges átképzések tehetségfejlesztésben, drámapedagógiában jártasság szerzése)
- megfelelő szakmai tudás, attitűdök fejlesztése, önképzések, szakirodalom tanulmányozása
- stratégia, program felállítása, célok kidolgozása, programok komplexitása
- megfelelő kompetenciák kialakítása, ismerete

- szakmai munkaközösségek működése, ötletei, munkája – a program kidolgozásában
- szakmaközi kapcsolattartás, tapasztalatcserek, pályázati lehetőségek kihasználása – egymástól tanulás!
- szakirodalom ismerete, jártasság a témában, JÓ GYAKORLATOK ismerete a témában, tapasztalatcserek
- folyamatos fejlesztés, innováció, fenntartás, visszacsatolás, a fenntarthatóság biztosítása
- örömmel és lelkesedéssel végzett munka – ami egyfajta flow-élményt biztosít, megelőzi a kiégést

Mi lehet a végső célunk a drámajátékokkal, a kreativitás fejlesztésével, a tehetséggondozással a könyvek megszerettetése mellett – könyvtári keretek között?

Az, hogy a gyerekek, diákok gondolkodni tudó és gondolkodni merő, véleményt alkotó, véleményt formáló, tanulni, dönteni tudó, olvasni szerető, érdeklődésüket, kíváncsiságukat megtartó, bátor, kreatív, boldog felnőtt emberré váljanak!

Hát így legyen!

Örömteli jó munkát kívánok! Jó játszást és jó olvasást mindenkinek!

Lázár Kati